

"מכירת נמלי הים עלולה להיכשל בגלל כדאיות כלכלית לא ברורה"

מכון ירושלים: מדובר בתנאי הפרטה "בעייתיים שעלולים להפחית את אטרקטיוויות רכישת המניות"

עמירם ברקת 30/12/2009

"מכירת מניות הנמלים לגורמים פרטיים עלולה להיכשל בגלל כדאיות כלכלית לא ברורה", כך עולה מנייר עמדה שפרסם הבוקר מכון ירושלים לחקר שווקים.

בפברואר המדינה אמורה להוציא למכירה 15% ממניות נמלי אשדוד וחיפה. ואולם לטענת המכון מדובר בתנאי הפרטה "בעייתיים שעלולים להפחית את אטרקטיוויות רכישת המניות".

ערכת נייר העמדה, ד"ר חנה סטארוביץ, מציינת כי נמשכת ההידרדרות בעילותם של הנמלים למרות הצעדים שנעשו מאז הוחל ברפורמה ב-2005. "במקום מונופול ציבורי שפעל קודם הרפורמה, נוצרו שלושה מונופולים אזרחיים ועיוותים נוספים" כתבה סטארוביץ.

את הסימן המובהק ביותר לחוסר יעילותם הכלכלית של הנמלים מוצאת סטארוביץ בנתונים על גידול במספר העובדים בנמלי חיפה ואשדוד ללא גידול מקביל בהיקף הפעילות הכלכלית בנמלים - זאת בניגוד למגמה העולמית של החלפת עובדים באמצעים טכנולוגיים.

סבסוד צולב

בתוך שנתיים גדל מספר העובדים בנמל אשדוד מ-1,180 איש ב-2005 ל-1,275 איש ב-2009 (גידול של 8%). באותה תקופה גדל גם מספר העובדים בנמל חיפה מ-963 ל-1,064 (גידול של יותר מ-10%).

לעומת זאת, נתונים כמו היקף הסחורות המועברות בנמלים ומספר האוניות שפקדו אותם מעידים כי היקף פעילותם הכלכלית של הנמלים נותר ללא שינוי במהלך אותה תקופה.

נייר העמדה מציין כי הסכמתם של העובדים להימנע משביתות נקנתה בתוספות ומענקים בהיקף כולל של 1.2 מיליארד שקל. בנוסף, נמשכה אפלייתם לרעה של היבואנים לעומת היצואנים בתעריפי הנמל. פערים אלה מהווים לטענתם סטארוביץ "סבסוד צולב הפוגע בכל אזרחי המדינה".

לגבי נמל אילת נכתב בנייר העמדה כי הוא היחיד שנמצא במגמת התייעלות ברורה מאז 2005, ואולם לדבריה "אין לצפות שנמל אילת ישגשג כל עוד אין קו רכבת המגיע לאילת".

תהליך הרפורמה בנמלים החל ב-2005 כשרשות הנמלים בוטלה ובמקומה הוקמו ארבע חברות - שלוש חברות נמלים האחראיות להפעלת הרציפים ומתן שירותים לציבור וחברת נמלי ישראל ("חנ") האחראית על תכנון, פיתוח וניהול המקרקעין שאמורה להישאר בבעלות ממשלתית.

נייר העמדה מציין כי תהליך הפיצול היה אמור להיעשות בהתאם למודל ה"לנדלורד" - מודל שהומלץ על ידי הבנק העולמי ונחשב למצליח בעולם. אלא שבניגוד למודל נמצאות עדיין שלוש חברות הנמלים בבעלות ממשלתית מלאה.